

Иво Ивановски, министер без ресор за развој на информатичкото општество

СЛЕДНАТА ГОДИНА КУПУВАЊЕТО ПРЕКУ ИНТЕРНЕТ ЌЕ НИ БИДЕ СЕКОЈДНЕВИЕ

Разговорал: Петре ДИМИТРОВ

Форум плус: Деновие заврши тендерот за спроведување на владиниот проект *Компјутер за секое дете*. Колкав беше интересот и какви компании се пријавија?

Ивановски: Да, тендерот заврши и сега се прави евалуација на документацијата на пријавените фирми. Бидејќи сме во жалбена фаза, не можам да ги соопштам имињата на пријавените компании. Но, еден од условите на тендерот беше и странските компании кои ќе се пријават, да имаат како партнер македонска фирма. Доколку немаат претставништво во Македонија, ќе мора да отворат. Со затворањето на тендерот заврши првата и втората фаза на овој владин проект. Во текот на оваа и следната година, со проектот ќе бидат опфатени сите средни училишта и дел од основните. До 2009 г., кога треба да заврши третата фаза на проектот, ќе бидат опфатени и преостанатите основни училишта. Поради тоа што некои од основните училишта се во многу лоша состојба, во следниот период ќе се работи и на подобрување на инфраструктурата на училиштата. Од направената анализа произлезе дека сите средни училишта се во задоволителна состојба, па затоа

и почнавме со нив.

Каква е вашата соработка со ИТ-заедницата? Тендерот беше одложен токму поради барање на македонските ИТ-компани.

Навистина добро комуницираме. Министерството се формираше за да го поттикне развојот на ИТ-секторот во земјава. Тоа го покажавме и со овој тендер, кога прифативме и дел од барањата на македонските ИТ-компани и им дадовме повеќе време за да учествуваат на тендерот. Кога тие профитираат, профитира целата македонска економија.

Што моментно се случува со проектот е-општество?

Тоа е многу добар проект и константно се обидуваме да го надградуваме. Најново во тој дел е што се планира да се постави граѓански дневник каде што граѓаните ќе можат да ја оценуваат услугата на владините институции. Го завршивме и проектот за доделување соби во студентските домови по електронски пат, со кој сметаме дека ќе ги надминеме досегашните проблеми во тој дел. Најмногу се размислува за потребите на локалната самоуправа. Сакаме да им се помогне на граѓаните во руралните средини, да им се олесни животот, да не мораат да патуваат за основни потреби (вадење лична карта, крштеница и сл.) во урбаните средини. Новина е и што наскоро странските државјани кои ќе доаѓаат во Македонија ќе можат да добиваат виза по електронски пат.

Владините веб-страници често беа критикувани од страна на медиумите дека се неажурни, бавни... Како вие ги оценувате?

Некои се многу добри, некои не. Затоа, направивме проект сите владини веб-страници да бидат унифицирани, според исти стандарди. Идејата е да станат достапни за граѓаните. Затоа сакаме начинот на сурфање и навигација да биде ист за сите владини веб-страници.

Македонија важи за земја со најниско ниво на користење интернет во регионот. Една од причините за ваквата состојба е слабата конкуренција. Кога ќе имаме поевтин и достапен интернет?

Пристапноста до интернет е клучен фактор за градење информатичко општество. Добро е што оваа влада конечно успеа да го реши проблемот со цените за интерконекциското поврзување со *Македонски телекомуникации*, со што ќе се стимулираат повеќе интернет-провајдери 'а нудат интернет-услуги. Привлекувањето нови провајдери е возможно само со конкуренција, што, пак, ќе резултира со паѓање на цената за услугите. Очекуваме резултатите за оваа година да покажат драстично зголемување на интернет-пенетрацијата во Македонија. Во поглед на либерализацијата на овој пазар оди и скорешното издавање на *вајмлес*-лиценците, две национални и 18 регионални.

ИТ-секторот важи за еден од секторите што има најмала невработеност. Квалитетните образовни кадри сѐ потешко се наоѓаат. Кои се владините мерки за поттикнување на добивање вакви кадри?

Владата веќе додели 125 стипендии за информатичари, а секоја година бројката на стипендии ќе се зголемува. Новина е дека од следната година квотата за информатичари на државните факултети ќе се зголеми за 10%. Сериозен проблем е и што кадрите кои излегуваат од факултетите се извонредни теоретичари, но не се практични. На надминување на тој проблем моментно работиме со МАСИТ и

УСАИД. Станува збор за проект за реедукација на информатичари, машински и електроинженери и други кадри од ваков тип. Заедно ќе направиме програма која ќе ги отслика вистинските потреби за профили на кадри за ИТ-секторот. И самите факултети се расположени да внесат извесни промени во своите програми.

Кои се вашите приоритети во следниот период?

Приоритет ни е надградба на инфраструктурата и мрежно поврзување на сите владини институции на национална ниво, а потоа и на глобално. Во поглед на законската регулатива, моментно го финансираме законот за електронска трговија што го изработивме заедно со приватниот сектор и Народната банка. Заедно дојдовме до решение (користејќи искуство од Романија и Словенија) изработено според европските стандарди. До средината на јуни, законот треба да помине на владина седница. Истовремено работиме и на закон за компјутерски криминал. Целта ни е да се стави правна рамка за санкционирање при вакво прекршување на законот.

Кога и кај нас купувањето преку интернет ќе стане секојдневие?

Нашите очекувања се на почетокот на 2008 г. да ни бидат овозможени сите потребни услови за функционирање на купувањето преку интернет. Токму законот за електронска трговија ги регулира поголем дел од постоечките проблеми по ова прашање. По стапувањето на законот очекуваме и поголемо вклучување на банките кои ќе ги подобрат своите трансакциски сервери, а преку партнерство со банки од странство ќе овозможат користење на нашите кредитни картички, со што купувањето во странство ќе стане реалност.

Важите за прилично таинствен министер. Јавноста знае единствено дека на функцијата дојдовте од САД.

Од Битола сум, каде што учев до трета година средно во Природно-техничкото училиште. Четвртата година од средното училиште ја завршив во САД, на Факултетот за компјутерски инженери во Охајо. Магистрирав на оваа насока, по што следеше вработување во компанија за пластика во Охајо, каде почнав како програмер, а со тек на време станав директор на ИТ-секторот. Во Македонија се вратив по покана на премиерот **Груевски**, кој го запознав при една негова посета на САД. Со тек на време му станав советник за ИТ-прашања, а по формирањето на министерството, тој ме покани да го раководам.

Имате ли имот во странство и што поседувате во Битола?

Во странство имам сопствен, скроман апартамент и автомобил. Државата сега-засега не ми покрива никакви трошоци за имотот во странство. Во Битола немам мој личен имот. Сѐ е на татко ми.

Колкава е вашата плата?

Мојата плата е јавна и не е тајна. Месечно заработувам 45 илјади денари, плус 3 илјади денари за хранарина.